ЗАСТОСУВАННЯ АЙТРЕКІНГУ В ПРАКТИЦІ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ КАДРІВ[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Жбанкова О. В., Гусев В. Б.

Реферат. Жбанкова О. В. і Гусев В. Б. (Слідчий комітет російської федерації) перевіряють, чи може айтрекінг доповнити або частково замінити поліграф під час професійного відбору кадрів. Обстеження пройшов 201 кандидат на службу до різних структур цього відомства (134 чоловіки та 67 жінок, 130 осіб віком до 30 років). Кожен у той самий день проходив стандартну перевірку на поліграфі «Диана» та обстеження на айтрекері SMI RED-250 з робочою частотою 250 Гц. Опитувальник для айтрекера складався з трьох серій по 25 запитань нейтрального, контрольного й перевірочного типів; перевірочні запитання стосувалися основних форм девіантної поведінки (вживання алкоголю, наркотиків, кримінальні правопорушення). Відповідь обстежуваний давав без клавіатури, фіксуючи погляд щонайменше 2 секунди на варіанті «Так» або «Ні». Аналізували, зокрема, кількість регресивних саккад, середню тривалість фіксації в зоні інтересу та середній час моргання. За чинником «вживання наркотиків» збіг висновків поліграфа й айтрекера сягнув 80,1 %. Автори наголошують, що реєстрація положення й переміщення погляду забирає втричі менше часу, ніж стандартне дослідження на поліграфі. Водночас вони застерігають, що тяжкі розлади зору та знижений інтелект обстежуваного можуть спотворювати результати, і радять перед обстеженням діагностувати когнітивні функції та перевіряти навички читання тексту з екрана. Висновок статті (Экспериментальная психология. 2018. Т. 11, № 1. С. 156–165) полягає в тому, що отримані дані вказують на високу прогностичну можливість айтрекінгу і перспективність його застосування для виявлення прихованої інформації. Для поліграфологів робота цікава як приклад порівняння двох інструментальних каналів, проте слід мати на увазі, що 80 % – це міра узгодженості з поліграфом, а не точності щодо встановленої істини.

Ключові слова: айтрекінг, поліграф, професійний відбір кадрів, виявлення прихованої інформації, окуломоторні показники, регресивні саккади, тривалість фіксації, кадрова перевірка, узгодженість методів, девіантна поведінка.

Application of Eye Tracking in the Practice of Professional Personnel Selection

Zhbankova O. V., Husev V. B.

Abstract. Can eye tracking complement or partly replace the polygraph in personnel selection? Zhbankova O. V. and Gusev V. B. (Investigative Committee of the russian federation) address this question by comparing the two methods on the same candidates. The sample comprised 201 candidates for service in various units of that agency (134 men and 67 women; 130 aged under 30). On the same day each candidate underwent a standard examination with the Diana polygraph and an eye-tracking session with an SMI RED-250 device (250 Hz). The on-screen questionnaire included three series of 25 neutral, comparison and relevant questions about common forms of deviant behaviour (alcohol use, drug use, criminal offences); participants answered by fixating on «Yes» or «No» for at least two seconds. Indicators included regressive saccades, mean fixation duration in areas of interest and mean blink duration. For the drug-use risk factor, the conclusions of the two methods coincided in 80.1% of cases. Eye-movement recording took about one third of the time of a standard polygraph examination. The authors warn that severe visual impairment or reduced intelligence may distort results and recommend screening cognitive functions and on-screen reading skills beforehand. In their article in Experimental Psychology (Russia) (2018, vol. 11, no. 1, pp. 156–165), they conclude that eye tracking

has high prognostic potential for detecting concealed information in personnel selection. Readers should note that the reported figure reflects agreement with the polygraph rather than accuracy against ground truth.

Keywords: eye tracking, polygraph, personnel selection, concealed information detection, oculomotor indicators, regressive saccades, fixation duration, pre-employment screening, method agreement, deviant behaviour.

Першоджерело: *Жбанкова О. В., Гусев В. Б. Применение айтрекинга в практике профессионального отбора кадров. Экспериментальная психология. 2018. Т. 11, № 1. С. 156–165. DOI: 10.17759/exppsy.2018110109.*[2] *DOI:* ***10.17759/exppsy.2018110109***[2]*. Реферат оприлюднено в журналі 13.10.2021.*

References

1. Zhbankova O. V., Husev V. B. Zastosuvannia aitrekinhu v praktytsi profesiinoho vidboru kadriv [Application of Eye Tracking in the Practice of Professional Personnel Selection] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2024. Vol. 9, No. 2 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/doslidzhennya-na-poligrafi/5913-zhbankova-o-v-gusev-v-b-primenenie-ajtrekinga-v-praktike-professionalnogo-otbora-kadrov-eksperimentalnaya-psikhologiya-2018-tom-11-1-s-156-165 (onovlena versiia vid 13.10.2021). [in Ukrainian].

2. Zhbankova O. V., Gusev V. B. Primenenie aytrekinga v praktike professionalnogo otbora kadrov [Application of Eye Tracking in the Practice of Professional Personnel Selection]. Eksperimentalnaya psikhologiya. 2018. T. 11, № 1. S. 156–165. DOI: https://doi.org/10.17759/exppsy.2018110109. URL: https://psyjournals.ru/journals/exppsy/archive/2018_n1/exppsy_2018_n1_Zhbankova_Gusev.pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Russian].